

HELEN SCALES

LISK FENG

HET GROTE RIF

FONTAINE UITGEVERS

INHOUD

8 OP HET GROTE RIF

- 10 Dit is het Grote Rif
- 12 Zo is het Grote Rif ontstaan
- 14 Gemaakt door koraal
- 16 Tropische sneeuwstormen
- 18 Het rif bekijken
- 20 Onderzoek op het rif
- 22 De peetvader van het koraal

24 RIFBEWONERS

- 26 Wrakken
 - 28 Dieren op het rif
 - 30 Planten op het rif
 - 32 Flora of fauna?
 - 34 Hongerige zeester
 - 36 Zacht met schelp
 - 38 Slim en achtarmig
 - 40 Grijpgrage beestjes
 - 42 Partners op het rif
 - 44 Het rif in de nacht
-

46 BUREN VAN HET RIF

- 48 Haaien en roggen
- 50 Zeezoogdieren
- 52 Staarten en schubben
- 54 Schildpaddengebied
- 56 Visite met vleugels

58 MENSELIJKE BEWONERS

- 60 Verstandige jagers
- 62 Mythen
- 64 Nieuwkomers
- 66 Leven in harmonie
- 68 Rifkunst

70 EEN NIEUW BEGIN

- 72 Warm water
- 74 Het probleem van plastic
- 76 Alles hangt samen
- 78 Het rif redden
- 80 Van ons allemaal
- 82 Een nieuw verhaal

84 WOORDENLIJST

INLEIDING

Dit verhaal gaat over een van de mooiste natuurwonderen van de wereld: een plek onder water die onvoorstelbaar mooi en kleurrijk is en boordevol leven zit. Deze plek is niet alleen prachtig, maar ook heel kwetsbaar.

Dit is het verhaal over het Groot Barrièrerif, oftewel het Grote Rif.

ZO IS HET GROTE RIF ONTSTAAN

Heel lang geleden was Australië geen plek waar een rif zou kunnen groeien. Het zat vast aan Antarctica en werd omringd door een ijsskoude zee - veel te koud voor koralen!

Toen brak Australië af en dreef het in de richting van de evenaar, dichterbij waar het nu ligt. Dat was 85 miljoen jaar geleden, toen de dinosaurussen nog leefden. In die periode was het heel koud op aarde. Het water van de oceaan zat opgesloten in enorme ijskappen, waardoor de zeespiegel meer dan 100 meter lager lag dan nu.

HET RIF BEKIJKEN

Mensen van over de hele wereld komen het Grote Rif bekijken. Dat kan vanuit een boot met een glazen bodem, maar je kunt ook duiken – je hebt alleen een duikbril, snorkel en eventueel flippers nodig.

REGELS VAN HET RIF

Om het rif, en jezelf, te beschermen is er één gouden regel: raak niets aan. Sommige dieren kunnen je steken en geen enkel dier wil aangeraakt worden. Het motto is dus: 'neem alleen herinneringen mee, laat alleen luchtballen achter.'

EEN VEILIGE ROUTE

De Engelse kapitein Matthew Flinders heeft als eerste de Australische kust in kaart gebracht. Hij was ook de eerste die het onderwaterdoolhof een 'groot barrièrerif' noemde – en zo heet het rif officieel nog steeds. Tussen 1801 en 1803 vond hij een veilige route door het rif en deze zogenoemde Flinders' Passage wordt nu nog steeds gebruikt door schepen.

PLANTEN OP HET RIF

Naast het rif groeien weelderige onderwatervelden met planten, waar miljoenen diertjes leven. De bladeren kunnen wel 1,5 meter lang worden en ze hebben stuifmeel, bloemen, vruchten en zaden, net als planten op het land. Het **stuifmeel** zweeft door het water of blijft aan diertjes zoals wormen of jonge krabben kleven, zodat het op andere plekken terechtkomt. Deze stuifmeel-‘koeriers’ zijn een soort bijen van de zee!

An artistic illustration of a mangrove forest. The scene is split horizontally. The top half shows a sunset or sunrise sky in shades of orange and pink, with a large red sun on the left. Several mangrove trees with thick, gnarled trunks and dense, rounded green canopies are visible. Their roots extend downwards into the water. The bottom half shows the water in shades of teal and blue, with several small, dark fish swimming. In the foreground, a large, dark green leafy plant, possibly a seagrass or algae, is partially visible. The overall style is soft and painterly.

Mangrovewortels steken als snorkels boven het water uit, zodat ze kunnen ademen. Dankzij hun kromme stammen blijven ze overeind in de golven.

Jonge vissen groeien op in waterplantvelden en mangrovebossen onder water, en gaan daarna naar hun eindbestemming: het koraalrif.

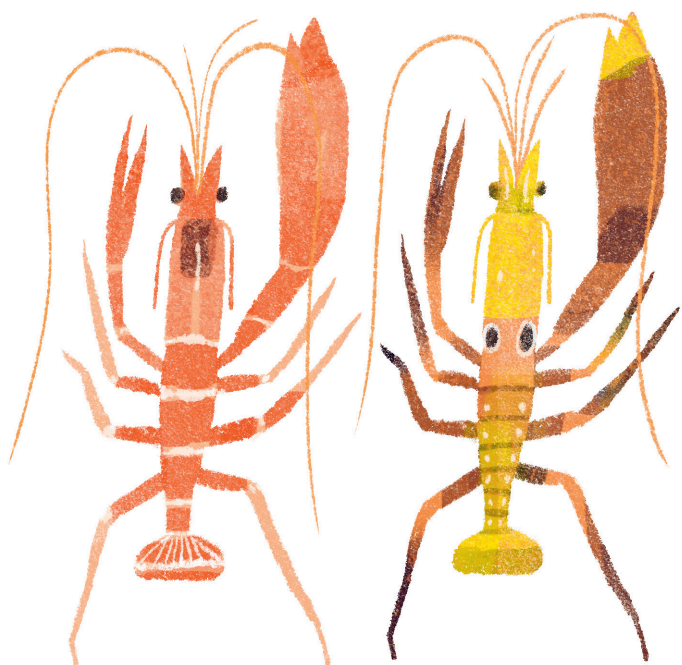

HONGERIGE ZEESTER

De doornenkroon is een zeester die soms zijn eigen woongebied in gevaar brengt. Hij is zo groot als een autoband, heeft honderden giftige stekels en klimt op koralen, waar hij zijn maag via zijn bek naar buiten steekt en poliepen opeet.

VERHUISDAG!

Anders dan de meeste kreeften hebben heremietkreeften geen uitwendig skelet - ze leven in lege schelpen. Als ze te groot zijn geworden voor hun schelp, gaan ze met z'n allen in een lange rij staan, op volgorde van grootte, en ruilen ze hun schelp met de volgende kreeft in de rij. Zo krijgt iedereen een nieuwe schelp die precies past.

SUPERKNALLERS

Op het rif klinken constant knalgeluiden van duizenden pistoolgarnalen. Elke garnaal heeft een schaar die veel groter is dan de andere. Als hij die schaar dichtklapt, ontstaat er een bel die met een harde knal implodeert. Daarbij komt ook een lichtflits vrij, en het water eromheen wordt heel even verhit tot 4700 °C - bijna net zo heet als het oppervlak van de zon! Zo kan hij kleine prooidieren doden.

A large, dark brown crocodile with a yellow eye and sharp teeth is the central focus. A small red fish is visible in its open mouth. To the right, a diver in a brown and orange suit is swimming. The background is a light, textured pinkish-orange with some greenish bubbles or water ripples.

REUZENREPTIELEN

Enorme zee krokodillen liggen op de loer op stranden en tussen mangroven langs het Grote Rif. Ze kunnen wel zeven meter lang worden en hebben de krachtigste beet van alle dieren.